

Talousarvion 2026 suunnittelun perusteet, kehys ja aikataulu - Tarkennettu raami

Kunnanhallitus 20.10.2025

83/02.02.00/2025

Päätösesitys

Kunnanhallitus päättää:

- 1) merkitä tiedoksi talousarvion valmistelun vaiheen
- 2) käyttötalouden vuoden 2026 raamiksi tilikauden tuloksen pykälässä esitetyn taulukon mukaisesti.
- 3) investointiohjelman tulee olla vuosille 2026-2028 alle suunnitelmakauden yhteenlasketun vuosikatteen, jotta kunnan lainakantaa saadaan pienemmäksi sekä parannetaan kassan kestävyyttä.

Päätös

Käsittely

Perustelut

Kunnanhallituksen käsittelemän talousarvio aikataulusuunnitelman mukaisesti tarkennettu talousarvio kehys on ollut tarkoitus käsitellä hallituksen 6.10. järjestettävässä kokouksessa. Talousselvityksen aikataulun vuoksi (iltakoulu järjestettiin 7.10.) tarkennettu kehys tuodaan vasta 20.10.2025 kokoukseen.

Kunnanhallitus on asettanut talous- ja organisaatiotyöryhmän (khal 16.06.2025 § 203), jonka tehtävä on tukea kunnan talouden ja organisaation suunnittelua sekä valmistella kehittämistoimia, joilla kunta voi vastata muuttuviin taloudellisiin ja toiminnallisiin haasteisiin. Työryhmän tavoite on uottaa vuoden 2025 loppuun mennessä kokonaisnäkemys kunnan taloudellisesta tilanteesta ja organisaatiosta sekä esittää siihen pohjautuvat kehittämistoimet, ja lisäksi seurata työryhmän työn pohjalta tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksia seuraavan vuoden aikana.

Työskentelyn tueksi on hankittu kunnan taloudesta FCG:n laatima selvitys. Kunnanhallitus on selvityksen perusteella käynnistänyt yhteistoimintamenettelyn (22.09.2025 § 297). Talous- ja organisaatiotyöryhmän talousanalyysin päätöskokous on ollut 15.10.2025.

Talousarviovalmistelut on edennyt pääosin 23.6.2025 § 220 esitetyn aikataulun mukaisesti. Toimialat ovat ottaneet huomioon sopeuttamistarvetta talousarvio valmistelun yhteydessä. Yhteistoiminta menettelyn mukaisten sopeuttamistoimien valmistelu on merkittävässä määrin kesken.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 23.6.2025 edellyttänyt, että käyttötalous suunnitellaan siten, että tilikauden tulos on positiivinen. Nykyisellä organisaatorakenteella sekä toiminnalla tilikauden tulos on jäämässä alijäämäiseksi. Talousarvio valmistelu vuodelle 2026 on edennyt olemmassa olevan organisaation mukaisesti, koska yhteistoimintamenettely sekä organisaatiouudistus ovat kesken.

Alla on talousarviovalmistelun ajankohtaistilanteen mukainen tuloslaskelma, jossa on esitys vuoden 2026 tilikauden tuloksen raamiksi.

Ulkoiset	TP 2024	MTA 25	Raami 26
Toimintatuotot	1 454 469,53 €	1 491 172	1 483 563
Valmistus omaan käyttöön	18 135,14 €		
Toimintakulut	-5 345 477,01 €	-5 534 571	-5 495 671
Toimintakate	-3 872 872,34 €	-4 043 399	-4 012 108
Verotulot	4 083 060,25 €	4 221 000	4 288 000
Valtionosuudet	627 092,00 €	615 174	561 105
Rahoitustuotot- ja kulut	-209 501,02 €	-182 275	-182 000
Vuosikate	627 778,89 €	610 500	654 997
Poistot ja arvonalentumiset	-695 824,18 €	-734 815	-750 000
Tilikauden tulos	-68 045,29 €	-124 316	-95 003

Kunnan investointiohjelma vuosille 2026 ja 2027 on vuoden 2025 talousarviossa seuraavasti:

Investoinnit € TA 2025	Alkuperäinen TA 2025	MTA 2025	TS 2026	TS 2027
Menot	-948550	-531 100	-845 000	-450 000
Tulot	286401	141 401	100 000	0
Netto	-662149	-389699	-745000	-450000

Vuoden 2025 investointiohjelma on merkittävästi muuttunut alun perin arvioidusta ja osaa investoinneista tullaan esittämään vuodelle 2026. Vuonna 2024 arvioitu investointiohjelma vuodelle 2026 ylittää arvioidun vuosikatteen, jolloin kunta joutuu ottamaan lisää velkaa. Talousarvion valmistelussa vuodelle 2026 sekä taloussuunnitelma vuosille 2027-2028 tulee ottaa entistä tarkemmin huomioon investointien vaikutus kunnan taloudelliseen kantokykyyn. Kunnan investointiohjelman valmistelu vuosille 2026-2028 on kesken.

Valmistelija	Talous- ja hallintopäällikkö Lauri Lehtikero 040 725 2991
Esittelijä	vt. kunnanjohtaja Mikko Merikanto
Tiedoksi	
Muutoksenhaku	Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Kunnanhallitus 23.06.2025 § 220

Päätösesitys	Kunnanhallitus päättää 1) merkitä tiedoksi toiminnan ja talouden suunnittelun perusteet 2026 - ohjeen luonnoksen 2) merkitä tiedoksi talousarvion laatimisen aikataulusuunnitelman, jota johtoryhmässä tarkennetaan tarvittaessa 3) edellyttää, että käyttötalous suunnitellaan siten, että tilikauden tulos on positiivinen.
--------------	--

4) edellyttää, että seuraavat kuntakonserniin kuuluvat tytär- ja osakkuusyhtiöt toimittavat talousarviotietonsa tietopyynnössä esitetyllä tavalla ja aikataulussa: Pelkosenniemen Vuokratalot Oy, Kiinteistö Oy Huttu-Akka, Kiinteistö Oy Huttu-Ukko, Asunto Oy Huttu-Tyttö, Kiinteistö Oy Pelkosenniemen liikekeskus sekä Pyhä-Luosto Vesi Oy

Päätös	Päätösesitys hyväksyttiin.
Käsittely	Markku Kankaanranta esitti, että talousarvio suunnitellaan niin, että investointiohjelman nettokustannukset eivät ylitä kunnan vuosikatetta suunnitteluvuosien 2026 - 2028 aikana. Esitys raukesi kannattamattomana. Kunnanhallitus piti kokoustauon pykälän käsittelyn jälkeen 18:58-19:04
Perustelut	Kuntalain (410/2015) mukaisesti "valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Pelkosenniemen kunnan toiminnan ja talouden suunnittelukausi on kolme vuotta, joista talousarviovuosi on ensimmäinen. Talousarvion 2026 valmistelua käsitellään syksyllä valtuustoseminaarissa. Esityslistan liitteenä ovat seuraavat luonnokset: Toiminnan ja talouden suunnittelun perusteet 2026 -ohje, talousarvion laatimisaikataulu sekä kirje tytäryhtiöille ja -yhteisöille.
Valmistelija	Talous- ja hallintopäällikkö Lauri Lehtikero 040 725
Esittelijä	Kunnanjohtaja Mikko Merikanto
Tiedoksi	Konserniyhtiöt Toimialajohtajat, vastuualuepäälliköt
Muutoksenhaku	Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

